

Socialförsäkringsutskottets yttrande 2021/22:SfU1y

Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett socialförsäkringsutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 Förslag till statens budget för 2022, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas om inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde.

Socialförsäkringsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2022 samt de preliminära utgiftsramarna för 2023 och 2024 för utgiftsområdena 8 Migration, 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom och 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn. Vidare yttrar sig utskottet över beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2022, beräkningen av budgetens inkomster för 2022 och de preliminära beräkningarna för 2023 och 2024 samt de förslag som ligger till grund för beräkningarna av budgetens inkomster i de delar som avser utskottets beredningsområde.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns sex avvikande meningar (M, SD, C, V, KD, L).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 8 Migration

Propositionen

I propositionens yrkande 5 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 8 ska uppgå till 8 456 364 000 kronor 2022. Regeringen föreslår även i yrkande 8 i denna del att utgifterna för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 8 174 miljoner kronor respektive 8 293 miljoner kronor för utgiftsområde 8.

Motionerna

I partimotion 2021/22:4040 yrkande 2 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (M) att utgiftsramen för utgiftsområde 8 Migration för 2022 höjs med 105 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2021/22:3938 yrkande 5 i denna del föreslår Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområde 8 Migration för 2022 sänks med 1 237 013 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2021/22:4121 yrkande 3 i denna del föreslår Annie Lööf m.fl. (C) att utgiftsramen för utgiftsområde 8 Migration för 2022 sänks med 10 236 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Nooshi Dadgostar m.fl. (V) föreslår i partimotion 2021/22:3278 yrkande 7 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2022 sänks med 250 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2021/22:4221 yrkande 3 i denna del föreslår Ebba Busch m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområde 8 Migration för 2022 höjs med 295 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Johan Pehrson (L) föreslår i partimotion 2021/22:4181 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2022 sänks med 1 400 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2022, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 8

Tusental kronor – regeringens förslag i totalt belopp och partiernas avvikelse från regeringen

År	2022
Regeringen	8 456 364
Moderaterna	+105 000
Sverigedemokraterna	–1 237 013
Centerpartiet	–10 236
Vänsterpartiet	–250 000
Kristdemokraterna	+295 000
Liberalerna	–1 400

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 8

Miljoner kronor – regeringens förslag i totalt belopp och partiernas avvikelse från regeringen

År	2023	2024
Regeringen	8 174	8 293
Moderaterna	+330	+430
Sverigedemokraterna	–2 784	–3 724
Centerpartiet	–29	–29
Vänsterpartiet	–260	–260
Kristdemokraterna	+350	+395
Liberalerna	–179	–181

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 8 Migration för 2022 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsram för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Propositionen

I propositionens yrkande 5 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionshinder ska

uppgå till 97 721 457 000 kronor 2022. Regeringen föreslår även i yrkande 8 i denna del att utgifterna för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 98 626 respektive 100 761 miljoner kronor för utgiftsområde 10.

Motionerna

I partimotion 2021/22:4040 yrkande 2 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) att utgiftsramen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning för 2022 sänks med 5 419 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2021/22:3938 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2022 höjs med 2 907 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2021/22:4121 yrkande 3 i denna del att utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 minskas med 2 015 655 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Nooshi Dadgostar m.fl. (V) föreslår i partimotion 2021/22:3278 yrkande 7 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2022 höjs med 3 790 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Ebba Bush m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2021/22:4221 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2022 minskas med 2 110 800 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Johan Pehrson m.fl. (L) föreslår i partimotion 2021/22:4181 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2022 minskas med 9 628 600 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2022, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 10

Tusental kronor – regeringens förslag i totalt belopp och partiernas avvikelse från regeringen

År	2022
Regeringen	97 721 457
Moderaterna	–5 419 000
Sverigedemokraterna	+2 907 000
Centerpartiet	–2 015 655
Vänsterpartiet	+3 790 000
Kristdemokraterna	–2 110 800
Liberalerna	–9 628 600

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 10

Miljoner kronor – regeringens förslag i totalt belopp och partiernas avvikelse från regeringen

År	2023	2024
Regeringen	98 626	100 761
Moderaterna	–12 308	–12 298
Sverigedemokraterna	+5 517	+6 247
Centerpartiet	–2 201	–2 199
Vänsterpartiet	+6 560	+6 760
Kristdemokraterna	–8 377	–8 377
Liberalerna	–9 801	–9 820

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning för 2022 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsram för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Propositionen

I propositionens yrkande 5 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 11 ska uppgå till 41 786 128 000 kronor 2022. Regeringen föreslår även i yrkande 8 i denna del att utgifterna för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 40 662 respektive 40 265 miljoner kronor för utgiftsområde 11.

Motionerna

I partimotion 2021/22:4040 yrkande 2 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (M) ingen förändring av utgiftsramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2022 i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2021/22:3938 yrkande 5 i denna del föreslår Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2022 höjs med 800 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2021/22:4121 yrkande 3 i denna del föreslår Annie Lööf m.fl. (C) att utgiftsramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2022 sänks med 501 045 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Nooshi Dadgostar m.fl. (V) föreslår i partimotion 2021/22:3278 yrkande 7 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2022 höjs med 6 400 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2021/22:4221 yrkande 3 i denna del föreslår Ebba Busch m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2022 höjs med 400 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Johan Pehrson (L) föreslår i partimotion 2021/22:4181 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2022 sänks med 501 400 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2022, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 11

Tusental kronor – regeringens förslag i totalt belopp och partiernas avvikelse från regeringen

År	2022
Regeringen	41 786 128
Moderaterna	
Sverigedemokraterna	+800 000
Centerpartiet	–501 045
Vänsterpartiet	+6 400 000
Kristdemokraterna	+400 000
Liberalerna	–501 400

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 11

Miljoner kronor – regeringens förslag i totalt belopp och partiernas avvikelse från regeringen

År	2023	2024
Regeringen	40 662	40 265
Moderaterna	–500	–500
Sverigedemokraterna	+800	+750
Centerpartiet	–504	–504
Vänsterpartiet	+8 200	+9 900
Kristdemokraterna	+400	+400
Liberalerna	–503	–505

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2022 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsram för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Propositionen

I propositionens yrkande 5 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 12 ska uppgå till 103 040 770 000 kronor 2022. Regeringen föreslår även i yrkande 8 i denna del att utgifterna för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 104 574 respektive 106 434 miljoner kronor för utgiftsområde 12.

Motionerna

I partimotion 2021/22:4040 yrkande 2 i denna del föreslår Ulf KristerSSon och Elisabeth Svantesson (M) att utgiftsramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk

trygghet för familjer och barn för 2022 sänks med 3 229 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2021/22:3938 yrkande 5 i denna del föreslår Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2022 höjs med 31 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2021/22:4121 yrkande 3 i denna del föreslår Annie Lööf m.fl. (C) att utgiftsramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2022 sänks med 3 094 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Nooshi Dadgostar m.fl. (V) föreslår i partimotion 2021/22:3278 yrkande 7 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2022 höjs med 490 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2021/22:4221 yrkande 3 i denna del föreslår Ebba Busch m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2022 sänks med 1 843 800 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Johan Pehrson (L) föreslår i partimotion 2021/22:4181 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2022 sänks med 3 094 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2022, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 12

Tusental kronor – regeringens förslag i totalt belopp och partiernas avvikelse från regeringen

År	2022
Regeringen	103 040 770
Moderaterna	–3 229 000
Sverigedemokraterna	+31 000
Centerpartiet	–3 094 000
Vänsterpartiet	+490 000
Kristdemokraterna	–1 843 800
Liberalerna	–3 094 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 12

Miljoner kronor – regeringens förslag i totalt belopp och partiernas avvikelse från regeringen

År	2023	2024
Regeringen	104 574	106 434
Moderaterna	–3 780	–3 858
Sverigedemokraterna	–662	–57
Centerpartiet	–3 810	–3 888
Vänsterpartiet	+490	+490
Kristdemokraterna	–2 495	–2 573
Liberalerna	–3 810	–3 888

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2022 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget**Propositionen**

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget omfattar inkomstpensionssystemet och premiepensionssystemet. I propositionens yrkande 7 föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2022. Enligt regeringen uppgår det beräknade beloppet till 346 152 000 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag till beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2022.

Socialförsäkringsutskottet föreslår därför att finansutskottet godkänner beräkningen.

Statsbudgetens inkomster

Propositionen

I propositionens yrkande 3 i denna del föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av inkomster i statens budget för 2022. Intäkterna från de indirekta skatterna på arbete, där arbetsgivar- och egenavgifterna utgör den huvudsakliga delen, beräknas uppgå till ca 656 miljarder kronor.

I yrkande 4 i denna del föreslår regeringen att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Intäkterna från de indirekta skatterna på arbete, huvudsakligen arbetsgivar- och egenavgifterna, beräknas uppgå till ca 690 respektive 713 miljarder kronor.

Förstärkt nedsättning av arbetsgivaravgifterna för 19–23-åringar under juni–augusti 2022

Många av de branscher där unga arbetar har drabbats hårt av de restriktioner och beteendeförändringar som spridningen av covid-19 gett upphov till. Detta har i sin tur lett till att många unga blivit arbetslösa. För att motverka dessa negativa konsekvenser och samtidigt förbättra möjligheterna för företag att behålla och nyanställa personal infördes tidigare i år en tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifterna för unga under perioden den 1 januari 2021–31 mars 2023. Nedsättningen innebär att för personer mellan 19 och 23 år ska bara ålderspensionsavgift och nio tjugondelar av övriga arbetsgivaravgifter och den allmänna löneavgiften betalas för ersättningar upp till 25 000 kronor i månaden.

För att ytterligare stödja återhämtningen samt stötta företag med många unga anställda avser regeringen att föreslå en förstärkt nedsättning av arbetsgivaravgifterna för personer mellan 19 och 23 år under perioden juni–augusti 2022. Nedsättningen föreslås utformas på samma sätt som den nedsättning som gällde under juni–augusti 2021 och innebär att endast ålderspensionsavgiften på 10,21 procent ska betalas på ersättning som betalas ut till unga under dessa månader. Genom att redan nu avisera satsningen till sommaren 2022 kan arbetsgivare i god tid planera sin verksamhet därefter.

Finansdepartementet kommer att remittera ett förslag med utgångspunkt i ovanstående. Regeringen avser att under 2022 återkomma till riksdagen med ett förslag. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 juni 2022 och tillämpas på ersättning som betalas efter den 31 maj 2022.

Förslaget bedöms minska skatteintäkterna med 1,55 miljarder kronor 2022.

Motionerna

Ulf KristerSSson och Elisabeth Svantesson (båda M) föreslår i partimotion 2021/22:4040 yrkande 4 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2022 enligt förslag i motionen och ger regeringen till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. De indirekta skatterna på arbete föreslås höjas med 20 000 000 kronor. Vidare föreslås i yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt förslag i motionen. Förutom reformer som indirekt påverkar socialavgifterna föreslår motionärerna att taket i avdraget för forskning och utveckling (FoU) höjs ytterligare.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2021/22:3938 yrkande 2 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2022 enligt förslag i motionen och ger regeringen till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. De indirekta skatterna på arbete föreslås sänkas med 482 000 000 kronor. Vidare föreslås i yrkande 3 i denna del att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt förslag i motionen. Motionärerna anser att den tillfälliga nedsättningen av arbetsgivaravgifter för företag med upp till två anställda (det s.k. växa-stödet) ska utvidgas till att omfatta upp till tre anställda. Motionärerna föreslår även att pensionsavsättningarna inom arbetsgivaravgiften ska höjas samtidigt som den allmänna löneavgiften sänks i motsvarande mån för att bibehålla kostnadsneutralitet för företagen.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2021/22:4121 yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2022 enligt förslag i motionen och ger regeringen till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. De indirekta skatterna på arbete föreslås sänkas med 7 230 000 000 kronor. Vidare föreslås i yrkande 6 i denna del att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt förslag i motionen. Motionärerna föreslår en tillfällig förstärkning av nedsättningen av arbetsgivaravgifter för 19–23-åringar som går längre än regeringens förslag samt att nedsättningen permanentas på nuvarande nivå. Arbetsgivaravgifterna utom statlig ålderspensionsavgift bör tas bort för vissa långtidsarbetslösa upp till ett visst belopp. Vidare anser motionärerna att växa-stödet för anställningar som görs under 2022 tillfälligt bör utvidgas så att det omfattar de tio första anställda.

Nooshi Dadgostar m.fl. (V) föreslår i partimotion 2021/22:3278 yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2022 enligt förslag i motionen och ger regeringen till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. De indirekta skatterna på arbete föreslås höjas med 14 360 000 000 kronor. Vidare föreslås i yrkande 6 i denna del att riksdagen godkänner den

preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt förslag i motionen. Motionärerna vill slopa sänkta arbetsgivaravgifter för unga (15–18 år respektive 19–23 år) och säger följaktligen även nej till propositionens förstärkning av nedsättningen för 19–23-åringar. Motionärerna föreslår vidare att FoU-avdraget och växa-stödet återställs till hur dessa nedsättningar var utformade före 2021 respektive 2017.

Ebba Busch m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2021/22:4221 yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2022 enligt förslag i motionen och ger regeringen till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. De indirekta skatterna på arbete föreslås höjas med 13 240 000 000 kronor. Vidare föreslås i yrkande 6 i denna del att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt förslag i motionen. Motionärerna säger nej till tidigare införda nedsättningar av arbetsgivaravgifter för unga och till det särskilda avdrag som görs i vissa fall vid beräkningen av allmän löneavgift samt till den regionala nedsättningen av arbetsgivaravgifter. Motionärerna föreslår också ett borttagande av växa-stödet och att regeringens förslag om förstärkt nedsättning av arbetsgivaravgifterna för 19–23-åringar avslås. Motionärerna anser att nedsättningen av arbetsgivaravgifter för ersättningar till funktionärer i ideella organisationer bör förstärkas.

Johan Pehrson m.fl. (L) föreslår i partimotion 2021/22:4181 yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2022 enligt förslag i motionen och ger regeringen till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. De indirekta skatterna på arbete föreslås minskas med 220 000 000 kronor. Vidare föreslås i yrkande 6 i denna del att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt förslag i motionen. Motionärerna föreslår att växa-stödet utvidgas och permanentas så att småföretag som går från inga till upp till tre nya medarbetare får en reduktion av arbetsgivaravgifterna de första två åren. Motionärerna vill även förstärka FoU-avdraget genom att höja taket inom avdraget.

Utskottets ställningstagande

Utgångspunkten är att det ska finnas ett samband mellan de socialavgifter som betalas och de förmåner som dessa avgifter är avsedda att finansiera. Det är viktigt att denna princip upprätthålls så långt det är möjligt. I vissa fall kan dock nedsättningar och undantag från skyldigheten att betala socialavgifter vara motiverade. Som regeringen påtalar har spridningen av covid-19 påverkat många av de branscher där unga arbetar, vilket lett till att många unga har blivit arbetslösa. Bland annat av detta skäl finns i dag regler om tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som vid årets ingång har fyllt 18 men inte

23 år. I propositionen aviseras ett förslag om förstärkt nedsättning av arbetsgivaravgifterna för 19–23-åringar som innebär att arbetsgivare under en begränsad period 2022 endast ska betala ålderspensionsavgiften på 10,21 procent. Utskottet delar regeringens bedömning att företag i branscher där unga arbetar och den ekonomiska återhämtningen i stort är i behov av ytterligare stödåtgärder och ställer sig bakom det aviserade förslaget. Utskottet har inte heller i övrigt något att invända mot regeringens förslag i nu aktuella delar.

Mot denna bakgrund föreslår utskottet att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till beräkning av budgetens inkomster när det gäller socialavgifterna för 2022 och den preliminära beräkningen för 2023 och 2024. Motionsförslagen bör därmed avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 28 oktober 2021

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Maria Malmer Stenergard

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maria Malmer Stenergard (M), Rikard Larsson (S), Carina Ohlsson (S), Mattias Karlsson i Luleå (M), Ludvig Aspling (SD), Teresa Carvalho (S), Martina Johansson (C), Katarina Brännström (M), Julia Kronlid (SD), Hans Eklind (KD), Björn Petersson (S), Bengt Eliasson (L), Jonas Andersson i Skellefteå (SD), Mats Berglund (MP), Arin Karapet (M), Tony Haddou (V) och Roza Güclü Hedin (S).

Avvikande meningar

1. **Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomstberäkningen (M)**

Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Katarina Brännström (M) och Arin Karapet (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2021/22:4040 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Inom utgiftsområde 8 föreslår vi en satsning på Migrationsverkets förvarsverksamhet och andra tvångsåtgärder. Vidare vill vi införa en 30-dagarsgaranti vid handläggning av ärenden om arbetstillstånd. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

När det gäller utgiftsområde 10 avstyrker vi regeringens samtliga förslag. Försäkringskassans anslag minskas till följd av detta och av att vi avstyrker regeringens förslag om införande av en familjevecka inom utgiftsområde 12. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

Vi föreslår ingen avvikelse i förhållande till regeringens förslag till utgiftsram för 2022 inom utgiftsområde 11.

Inom utgiftsområde 12 avvisar vi regeringens förslag om införande av en familjevecka och om höjt underhållsstöd. Det innebär att utgiftsramen för utgiftsområdet sänks.

I fråga om statsbudgetens inkomster föreslår vi, förutom reformer som indirekt påverkar socialavgifterna, att taket i FoU-avdraget höjs fr.o.m. 1 juli 2022.

Inom ramen för finansutskottets behandling av statens budget för 2022 kommer Moderaterna och Kristdemokraterna att söka stöd för ett annat, gemensamt, budgetförslag som börjar ta tag i de stora samhällsproblem Sverige står inför.

2. **Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomstberäkningen (SD)**

Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jonas Andersson i Skellefteå (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2021/22:3938 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Inom utgiftsområde 8 föreslår vi att Migrationsverket tillförs resurser för återvändandeverksamhet och för fler förvarsplatser. Samtidigt kan besparingar göras till följd av våra övriga förslag inom migrationspolitiken som leder till minskade flöden av asylsökande, och därmed bl.a. färre inskrivna och lägre

kostnader i mottagningssystemet. Anslaget för migrationspolitiska åtgärder kan dras in i sin helhet och en omfördelning göras till Migrationsverkets förvaltningsanslag. Vi vill tillföra medel för prövningen av utlänningsmål i migrationsdomstolarna och för utresor för avvisade och utvisade. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

Våra förslag inom utgiftsområde 10 innebär att det införs lättnader i bedömningen av aktivitets- och sjukersättningen samt när det gäller rena hjälpbehov för vuxna med funktionsvariationer inom merkostnads- och handikappersättningen. Vidare ökar vi anslaget avseende bidrag till sjukskrivningsprocessen för att stärka rehabiliteringsinsatserna mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen samt för försäkringsmedicinska utredningar. Försäkringskassan tillförs medel för utbildning och stärkt kompetens, samtidigt som anslaget minskar till följd av att regeringens förslag om införande av en familjevecka inom utgiftsområde 12 avstyrks. Vi föreslår att det införs ett nytt anslag för att minska sjuklönekostnaderna för mindre företag. Vi vill också ta bort den särskilda beräkningen för flyktingar i sjuk- och aktivitetsersättningen. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

Inom utgiftsområde 11 föreslår vi att garantipensionen höjs och att den särskilda beräkningen för flyktingar tas bort. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

När det gäller utgiftsområde 12 avvisar vi regeringens förslag om införande av en familjevecka. Vi föreslår att antalet s.k. pappadagar ökar med 5 dagar och att antalet dubbeldagar ökar till 60 dagar. Våra förslag innebär även att tidsramen för skydd av sjukpenninggrundande inkomst stärks till dess barnet fyllt tre år, att blivande mammor får rätt till 10 dagars graviditetspenning innan födelsen och att det införs en lagstadgad rätt för båda föräldrarna att delta vid mödravårdsbesök från det att graviditeten är bekräftad. I övrigt föreslår vi att bostadsbidraget höjs för familjer med svag ekonomi och att ett nytt anslag införs, Bidrag till förstföderskor. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

I fråga om statsbudgetens inkomster anser vi att den tillfälliga nedsättningen av arbetsgivaravgifter för företag med upp till två anställda (det s.k. växa-stödet) ska utvidgas till att omfatta upp till tre anställda. Vi föreslår även att pensionsavsättningarna inom arbetsgivaravgiften höjs samtidigt som den allmänna löneavgiften sänks i motsvarande mån.

3. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomstberäkningen (C)

Martina Johansson (C) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2021/22:4121 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Inom utgiftsområde 8 föreslår jag en sänkning av pris- och löneomräkningen. Detta innebär en sänkning av utgiftsramen för utgiftsområdet.

När det gäller utgiftsområde 10 avstyrker jag regeringens förslag utom undantaget för bedömningen mot normalt förekommande arbete vid uppskjuten vård eller rehabilitering i sjukpenningen samt höjt bostadstillägg och höjd garantinivå i sjuk- och aktivitetsersättningen. Som en följd av detta och av att förslag inom andra utgiftsområden avstyrks minskas Försäkringskassans anslag. Vidare föreslår jag att den bortre tidsgränsen i sjukpenningen återinförs och att den särskilda beräkningen för flyktingar i sjuk- och aktivitetsersättningen avskaffas. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

Inom utgiftsområde 11 föreslår jag att de särskilda reglerna för flyktingar vid beräkning av garantipension avskaffas. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

I fråga om utgiftsområde 12 anser jag att regeringens förslag om införande av en familjevecka bör avstyrkas. Bostadsbidraget förstärks till följd av Centerpartiets förslag om sänkt tak i arbetslöshetsförsäkringen. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

När det gäller statsbudgetens inkomster föreslår jag en tillfällig förstärkning av nedsättningen av arbetsgivaravgifter för 19–23-åringar som går längre än regeringens förslag samt att nedsättningen permanentas på nuvarande nivå. Arbetsgivaravgifterna utom statlig ålderspensionsavgift bör tas bort för vissa långtidsarbetslösa upp till ett visst belopp. Vidare bör växa-stödet för anställningar som görs under 2022 tillfälligt utvidgas så att det omfattar de tio första anställda.

4. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomstberäkningen (V)

Tony Haddou (V) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2021/22:3278 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Inom utgiftsområde 8 föreslår jag en amnesti för ensamkommande, vilket minskar kostnaden för ersättningar och bostadskostnader. Medel avsatta för detta ändamål kan flyttas till anslaget 1:2 Kommunersättningar vid flyktmottagande inom utgiftsområde 13. En amnesti kommer också att minska kostnaderna för offentligt biträde i utlänningsärenden. Vidare föreslår jag en höjd dagersättning till asylsökande. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

När det gäller utgiftsområde 10 föreslår jag att ersättningsnivån i sjuk- och aktivitetsersättningen höjs. Arbetsmarknadsbegreppet i sjuk- och aktivitetsersättningen bör ändras så att det överensstämmer med motsvarande regler för rätt till sjukpenning. Detta medför ökade kostnader för sjuk- och aktivitetsersättning och minskade kostnader för sjukpenning. Vidare föreslår jag att karensavdraget tas bort. För mindre företag bör dock staten stå för sjuklönekostnaderna med en nedtrappning för upp till 15 anställda. Det införs

därför ett nytt anslag, Sjuklön för småföretag. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

Inom utgiftsområde 11 föreslår jag att garantipensionen och fribeloppet i bostadstillägget till pensionärer höjs. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

När det gäller utgiftsområde 12 föreslår jag att det barnrelaterade barnbidraget höjs. Till följd av bl.a. de ändringar i reglerna om arbetsgivaravgifter som föreslås i nästa stycke minskar utgifterna för föräldraförsäkringen. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

I fråga om statsbudgetens inkomster anser jag att reglerna om sänkta arbetsgivaravgifter för unga (15–18 år respektive 19–23 år) bör slopas. Jag motsätter mig följaktligen även regeringens förslag om förstärkning av nedsättningen av arbetsgivaravgifter för 19–23-åringar. FoU-avdraget och växa-stödet bör återställas till hur dessa nedsättningar var utformade före 2021 respektive 2017.

5. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomstberäkningen (KD)

Hans Eklind (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2021/22:4221 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Inom utgiftsområde 8 föreslår jag att fler förvarsplatser inrättas och att en möjlighet till elektronisk övervakning genom fotboja införs för personer med ett lagakraftvunnet avvisnings- eller utvisningsbeslut. Vidare föreslår jag ett resurstillskott på utrustning och personal för att säkerställa asylsökandes identitet. Dessutom föreslår jag att rätten till eget boende slopas helt. Jag föreslår även att en jourdomstol tillsätts för prövning av asylmål när det gäller avvisning och utvisning till säkra länder. Därutöver bör en inspektion för migrationsfrågor inrättas. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

I fråga om utgiftsområde 10 avstyrker jag regeringens förslag om höjt tak i sjukpenningen och de särskilda reglerna i sjuk- och aktivitetsersättning för personer över 60 år. I stället bör det införas en ny s.k. sjukskrivningsmiljard i sjukskrivningsprocessen och en trygghetsersättning i sjuk- och aktivitetsersättningen. För att stärka och effektivisera rehabiliteringsprocessen bör det även införas ett nytt anslag, Mentor för sjukskrivna, för långtidssjukskrivna. Därutöver bör det införas en modell med arbetsplatsrådgivare, som ska kunna utgöra ett stöd såväl i arbetsgivarens rehabiliteringsverksamhet generellt som i enskilda rehabiliteringsfall. Den särskilda beräkningen för flyktingar i sjuk- och aktivitetsersättningen bör avskaffas. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

Inom utgiftsområde 11 föreslår jag ändrade kvalificeringsregler för flyktingar vid beräkning av garantipension. Vidare föreslår jag ett höjt fribelopp i

bostadstillägget för pensionärer. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

När det gäller utgiftsområde 12 avvisar jag regeringens förslag om en familjevecka till förmån för andra insatser inom familjeförsäkringen: nyanlända föräldrar med barn yngre än två år ska ha rätt till föräldrapenningdagar och ersättningsnivån för de s.k. lägstanivådagarna ska höjas liksom taket i den tillfälliga föräldrapenningen. Regeringens förslag om höjt underhållsstöd bör avstyrkas. Såväl adoptionsbidraget som det barnrelaterade bostadsbidraget bör höjas och presumtiva adoptivföräldrar få en kostnadsfri obligatorisk föräldrautbildning. När det gäller pensionsrätt för barnrättsår föreslår jag att ytterligare ett barnrättsår införs och att jämförelseinkomsten höjs. Den sistnämnda reformen ska finansieras genom att pensionsrätten för studieår avskaffas. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

I fråga om statsbudgetens inkomster motsätter jag mig tidigare införda nedsättningar av arbetsgivaravgifter för unga, det särskilda avdrag som görs i vissa fall vid beräkningen av allmän löneavgift och den regionala nedsättningen av arbetsgivaravgifter. Växa-stödet bör avskaffas och regeringens förslag om förstärkt nedsättning av arbetsgivaravgifterna för 19–23-åringar bör avstyrkas. I stället för nämnda särregleringar förordar jag satsningar på mer effektiva jobbreformer och skattelättnader. Slutligen bör nedsättningen av arbetsgivaravgifter för ersättningar till funktionärer i ideella organisationer förstärkas.

Inom ramen för finansutskottets behandling av statens budget för 2022 kommer Moderaterna och Kristdemokraterna att söka stöd för ett annat, gemensamt, budgetförslag som börjar ta tag i de stora samhällsproblem Sverige står inför.

6. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomstberäkningen (L)

Bengt Eliasson (L) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2021/22:4181 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Inom utgiftsområde 8 föreslår jag en sänkning på grund av pris- och löneomräkningen. Detta innebär en sänkning av utgiftsramen för utgiftsområdet.

När det gäller utgiftsområde 10 avstyrker jag regeringens förslag om höjt tak i sjukpenningen. Jag avstyrker även de föreslagna särskilda reglerna för personer över 62 år och förslaget om ändrat beviskrav vid dag 365. Vidare avstyrker jag förslaget om särskilda regler i sjuk- och aktivitetsersättningen för personer över 60 år. Eftersom förslagen avstyrks kan anslagen för Försäkringskassan minskas. Den särskilda beräkningen för flyktingar i sjuk- och aktivitetsersättningen bör avskaffas. Jag föreslår att det införs ytterligare en karenstag dag 15 i sjukförsäkringen och att den borte tidsgränsen i

sjukpenningen bör återinföras. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

Inom utgiftsområde 11 föreslår jag att den särskilda beräkningen för flyktingar i garantipensionen ska tas bort. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

I fråga om utgiftsområde 12 anser jag att regeringens förslag om införande av en familjevecka bör avstyrkas. Bostadsbidraget förstärks till följd av Liberalernas förslag om sänkt tak i arbetslöshetsförsäkringen. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

När det gäller statsbudgetens inkomster bör växa-stödet utvidgas och permanentas så att småföretag som går från inga till upp till tre nya medarbetare får en reduktion av arbetsgivaravgifterna de första två åren. FoU-avdraget bör förstärkas genom en höjning av taket inom avdraget.